

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia2016 r.

**w sprawie sposobu prowadzenia egzekucji grzywien i kar pieniężnych orzeczonych
w postępowaniu cywilnym, a także kosztów sądowych w sprawach cywilnych,
przysługujących Skarbowi Państwa**

Na podstawie art. 1064 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Sąd wzywa dłużnika do dobrowolnego uiszczenia, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania, grzywiny, kary pieniężnej orzeczonej w postępowaniu cywilnym albo kosztów sądowych w sprawach cywilnych przysługujących Skarbowi Państwa, zwanych dalej „należnościami”.

2. W razie bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w ust. 1, sąd wydaje z urzędu polecenie wszczęcia egzekucji należności i kieruje je do komornika.

3. Do polecenia dołącza się tytuł wykonawczy.

§ 2. 1. Niezwłocznie po otrzymaniu polecenia wszczęcia egzekucji wraz z tytułem wykonawczym, komornik z urzędu dokonuje czynności koniecznych do wyegzekwowania należności, nawet jeżeli przepis szczególny uzależnia ich dokonanie od wniosku wierzyciela.

2. Prowadzenie egzekucji z nieruchomości lub egzekucji, do której stosuje się odpowiednio przepisy o egzekucji z nieruchomości, wymaga wyraźnego polecenia sądu.

§ 3. 1. Jeżeli z okoliczności sprawy wynika konieczność ustalenia zarobków i stanu majątkowego dłużnika oraz jego miejsca zamieszkania, komornik z urzędu przeprowadza odpowiednie dochodzenie.

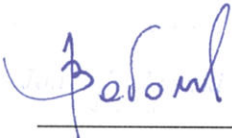
¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567, 616, 945, 1091, 1161, 1296, 1585, 1626, 1741 i 1924, z 2015 r. poz. 2, 4, 218, 539, 978, 1062, 1137, 1199, 1311, 1418, 1419, 1505, 1527, 1567, 1587, 1595, 1634, 1635, 1830 i 1854 oraz z 2016 r. poz. 195.

2. Nie stosuje się przepisów o umorzeniu egzekucji na skutek beczynności wierzyciela oraz o przekazywaniu bezpośrednio wierzycielowi przez pracodawcę dłużnika zajętego wynagrodzenia za pracę.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 8 września 2016 r.²⁾

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Opracowano pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2006 r. w sprawie egzekucji grzywien, kar pieniężnych, opłat sądowych i kosztów postępowania w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 42, poz. 288), które traci moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1311, z późn. zm.).

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia znajduje podstawę w przepisie art. 1064 Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: „k.p.c.”), który upoważnia Ministra Sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu prowadzenia egzekucji grzywien i kar pieniężnych orzeczonych w postępowaniu cywilnym, a także kosztów sądowych w sprawach cywilnych, przysługujących Skarbowi Państwa. Cytowane upoważnienie ustawowe zostało znowelizowane ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1311, z późn.zm.). Celem tej nowelizacji było wyeliminowanie zbyt szerokiego zakresu spraw, które powinny być objęte rozporządzeniem. Akt ten odnosi się bowiem wyłącznie do należności sądowych (grzywien, kar pieniężnych i kosztów sądowych przysługujących Skarbowi Państwa), a nie wszystkich kosztów postępowania (czyli np. kosztów procesu lub kosztów postępowania nieprocesowego). Ta wada upoważnienia była widoczna na gruncie dotychczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2006 r. (Dz. U. Nr 42, poz. 288), w którym zostały zamieszczone wyłącznie regulacje dotyczące egzekucji należności sądowych.

Celem projektowanego rozporządzenia jest też wyeliminowanie tych przepisów zawartych w aktualnie obowiązującym rozporządzeniu, które wywołują wątpliwości natury konstytucyjnej. Chodzi o regulacje dotyczące warunków przejęcia i sprzedaży zajętych ruchomości. Wprowadzają one bowiem daleko idące modyfikacje w stosunku do regulacji zawartych w k.p.c. Tymczasem przepisy aktu wykonawczego nie mogą zmieniać ani uchylać regulacji zawartych w ustawie.

Projektowane przepisy dotyczą warunków i sposobu wszczęcia egzekucji. Jest ona inicjowana na polecenie sądu dopiero po wezwaniu dłużnika do zapłaty i bezskutecznym upływie terminu wynikającego z tego wezwania. Polecenie sądu, podobnie jak wniosek wierzyciela o wszczęcie egzekucji, umożliwia komornikowi prowadzenie egzekucji przy wykorzystaniu wszystkich sposobów, z wyjątkiem egzekucji z nieruchomości oraz tych egzekucji, do których przepisy o egzekucji stosuje się odpowiednio. W tych wyjątkowych przypadkach egzekucja będzie mogła być wszczęta wyłącznie na wyraźne polecenie sądu.

Proponuje się również wprowadzenie przepisu, według którego komornik będzie obowiązany inicjować dochodzenia w celu ustalenia stanu majątku i zarobków dłużnika.

Bezskuteczność egzekucji nie będzie mogła stanowić podstawy umorzenia postępowania egzekucyjnego.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.

Nazwa projektu

Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie sposobu prowadzenia egzekucji grzywn i kar pieniężnych orzeczonych w postępowaniu cywilnym, a także kosztów sądowych w sprawach cywilnych, przysługujących Skarbowi Państwa

Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące

Ministerstwo Sprawiedliwości

Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu

Marcin Warchoń, Podsekretarz Stanu

Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu

Marcin Uliasz – sędzia, główny specjalista w Departamencie

Legislacyjnym,

Ministerstwo Sprawiedliwości

Tel. 22-52-12-293

Data sporządzenia

1 II 2016 r.

Źródło: upoważnienie ustawowe

Nr w wykazie prac: A 228

OCENA SKUTKÓW REGULACJI**1. Jaki problem jest rozwiązywany?**

Zmiana upoważnienia ustawowego (art. 1064 kpc) wprowadzona *ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy -Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 1311, z późn.zm.), której celem było wyeliminowanie zbyt szerokiego zakresu spraw, które powinny być objęte rozporządzeniem. Konieczność wyeliminowania przepisów zawartych w aktualnie obowiązującym rozporządzeniu, które wywołują wątpliwości natury konstytucyjnej - regulacji dotyczących warunków przejęcia i sprzedaży zajętych ruchomości.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Wydanie przedmiotowego rozporządzenia, wprowadzającego następujące zmiany obecnie obowiązujących regulacji:

- sąd wezwie dłużnika do dobrowolnego uiszczenia należności w terminie 30 dni (§ 1 ust. 1)
- w razie nieuiszczenia należności, sąd wydaje z urzędu polecenie wszczęcia egzekucji i kieruje je do komornika (§ 1 ust. 2)
- dotychczasowe rozwiązania dotyczące warunków przejęcia i sprzedaży zajętych ruchomości zostaną zastąpione odwołaniem do zasad ogólnych przewidzianych w kpc.
- wprowadzenie odesłania, według którego w przedmiotowych sprawach znajdzie odpowiednie zastosowanie art. 1086 kpc (jeżeli w wyniku przeprowadzenia przez komornika dochodzenia nie zostaną ustalone dochody dłużnika ani jego majątek, komornik będzie zobligowany do złożenia wniosku do sądu o nakazanie dłużnikowi wyjawienia majątku; bezskuteczność egzekucji nie będzie mogła stanowić podstawy umorzenia postępowania egzekucyjnego).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?**Podmioty, na które oddziałuje projekt**

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Sądy powszechne	SA: 11 SO: 45 SR: 317		<p>Wzywianie dłużników do dobrowolnego uiszczenia należności w terminie 30 dni (§ 1 ust. 1), w razie nieuiszczenia należności - wydanie z urzędu polecenia wszczęcia egzekucji i skierowanie go do komornika (§ 1 ust. 2)</p> <p>W związku z odpowiednim stosowaniem art. 1086 kpc, możliwy wzrost wpływu spraw o nakazanie dłużnikowi wyjawienia majątku (w dotychczasowym stanie prawnym, komornik występował z wnioskiem „w razie potrzeby”, teraz będzie to</p>

Komornicy	1315 komorników (1339 stanowisk komorniczych)	Dane za 2014 r.	obligatoryjne). Regulacja sposobu prowadzenia egzekucji grzywien i kar pieniężnych orzeczonych w postępowaniu cywilnym, a także kosztów sądowych w sprawach cywilnych, przysługujących Skarbowi Państwa – jak omówiono w pkt. 2																			
Dłużnicy grzywien i kar pieniężnych orzeczonych w postępowaniu cywilnym, a także kosztów sądowych w sprawach cywilnych, przysługujących Skarbowi Państwa	<p>Co roku do komorników wpływa ok. 340 tys. spraw rep. Kms (sprawy o egzekucję należności sądowych). Ok. 60% z nich to grzywiny karne, których nie dotyczą projektowane przepisy. W przypadku ok. 80 tys. spraw dotyczących egzekucji kosztów sądowych, nie jest możliwe ustalenie jaka część dotyczy kosztów sądowych w sprawach cywilnych, a jaka karnych:</p> <p>Wpływ spraw o egzekucję należności sądowych</p> <table border="1"> <caption>Wpływ spraw o egzekucję należności sądowych (szacunki)</caption> <thead> <tr> <th>Rok</th> <th>Grzywiny karne</th> <th>Grzywiny inne</th> <th>Koszty sądowe</th> <th>Inne</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2012</td> <td>~200 000</td> <td>~100 000</td> <td>~100 000</td> <td>~50 000</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>~150 000</td> <td>~100 000</td> <td>~100 000</td> <td>~50 000</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>~150 000</td> <td>~100 000</td> <td>~100 000</td> <td>~50 000</td> </tr> </tbody> </table> <p>Źródło: Sprawozdania MS-Kom</p> <p>Przyjmując założenie, że połowa spraw dotyczących egzekucji kosztów sądowych, oraz wszystkie grzywiny inne niż karne dotyczą spraw cywilnych, można przyjąć, że projektowana regulacja może dotyczyć ok. 100 tys. spraw rocznie.</p>	Rok	Grzywiny karne	Grzywiny inne	Koszty sądowe	Inne	2012	~200 000	~100 000	~100 000	~50 000	2013	~150 000	~100 000	~100 000	~50 000	2014	~150 000	~100 000	~100 000	~50 000	Regulacja sposobu prowadzenia egzekucji grzywien i kar pieniężnych orzeczonych w postępowaniu cywilnym, a także kosztów sądowych w sprawach cywilnych, przysługujących Skarbowi Państwa – jak omówiono w pkt. 2
Rok	Grzywiny karne	Grzywiny inne	Koszty sądowe	Inne																		
2012	~200 000	~100 000	~100 000	~50 000																		
2013	~150 000	~100 000	~100 000	~50 000																		
2014	~150 000	~100 000	~100 000	~50 000																		
Policja			W związku z odpowiednim stosowaniem art. 1086 kpc, w przypadku, gdy prowadzone przez komornika dochodzenie w celu ustalenia zarobków i stanu majątkowego dłużnika oraz jego miejsca zamieszkania okaże się bezskuteczne - przeprowadzenie na wniosek komornika czynności w celu ustalenia miejsca zamieszkania i miejsca pracy dłużnika																			
5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji																						
Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie informacji Publicznej na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości, stosownie do wymogów art. 5 ustaw z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały NR 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin Pracy Ministrów (M.P. poz. 979) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji Wyniki konsultacji zostaną omówione po ich zakończeniu.																						

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2015 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	W związku z zapisami § 1 ust. 1 (wzywaniem przez sąd dłużników do dobrowolnego uiszczenia należności w terminie 30 dni) możliwe jest zwiększenie kosztów (i nakładu pracy) korespondencji wysyłanej przez sądy powszechne – jak wynika z danych przytoczonych w pkt. 4 OSR może to dotyczyć ok. 100 tys. spraw rocznie.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu
 nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane zmiany nie wpłyną na rynek pracy

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu Projektowane zmiany nie wpłyną na analizowane obszary

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Z dniem wejścia w życie projektowanego aktu prawnego – 8 IX 2016 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie jest planowana ewaluacja funkcjonowania przedmiotowego rozporządzenia

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)